Lietas arhīva Nr. C-0012-22
ECLI:LV:ELT:2022:0708.C75003521.7.S

**SPRIEDUMS**
**Latvijas Republikas vārdā**
Rīgā 2022. gada 8. jūlijā

Ekonomisko lietu tiesa,
tiesnese Ieva Jankovska,
ar tiesas sēžu sekretāri Kristīni Zeļējevu,
piedaloties prasītājas pārstāvei zvērinātai advokātei Agnesei Bulmeisterei, atbildētājas pārstāvim zvērinātam advokātam Jānim Kārkliņam,
atklātā tiesas sēdē izskatīja civillietu PS "LNK INDUSTRIES Partnership" prasībā pret Rīgas Tehnisko universitāti par parāda un likumisko nokavējuma procentu piedziņu.

**Aprakstošā daļa**

[1] Prasītāja PS "LNK INDUSTRIES Partnership" 2021. gada 19. jūlijā iesniegusi tiesā prasību (ar vēlākiem papildinājumiem, procentu pieaugumiem 2022. gada 21. februārī, 24. maijā) pret atbildētāju Rīgas Tehnisko universitāti par parāda un likumisko nokavējuma procentu piedziņu (*1. sējuma 6.-24. lapa, 2. sējuma 18.-21., 146.-147. lapa*).

Prasības pieteikumā lūgts 1) atzīt, ka SIA "Baltic Construction Company" veiktie būvdarbi atbildētājai piederošajā objektā "RTU Laboratorijas māja" Paula Valdena ielā 1, Rīgā, par kuriem samaksu pilnā apmērā ir veikusi prasītāja, nav uzskatāmi par 2014. gada 28. augustā noslēgtā iepirkuma līguma Nr. 01J02-1/205 23.3. punktā minētajiem būvniecības darbu defektiem, kas būvuzņēmējam būtu jānovērš bez maksas garantijas laikā; 2) piedzīt no atbildētājas par labu prasītājai nepieciešamos izdevumus (parādu) 220 125,15 *euro*; 3) piedzīt likumiskos nokavējuma procentus 18 188,96 *euro*; 4) piedzīt visus tiesāšanās izdevumus; 5) noteikt tiesības saņemt likumiskos nokavējuma procentus par sveša kapitāla lietošanu līdz sprieduma izpildei.

Prasība pamatota ar Satversmes 92. panta pirmo teikumu, Civillikuma 865.-867., 1759. panta 1. punktu, 1765. panta otro daļu un ar šādiem argumentiem.

[1.1] Atbildētāja kā pasūtītājs un prasītāja kā galvenais būvuzņēmējs saskaņā ar iepirkuma procedūras (iepirkuma identifikācijas Nr. RTU-2013/139) rezultātiem 2014. gada 28. augustā noslēdza iepirkuma līgumu Nr. 01J02-1/205 (turpmāk arī – Būvdarbu līgums) par Zinātniskās bibliotēkas rekonstrukcijas un laboratoriju korpusa jaunbūves darbiem P. Valdena ielā 5, Rīgā, un Āzenes ielā b/n, Rīgā (turpmāk arī – Objekts).

Saskaņā ar Būvdarbu līguma 1.5., 1.10., 1.20. un 2.1. punktu atbildētāja kā pasūtītājs uzdeva un prasītāja kā galvenais būvuzņēmējs apņēmās veikt RTU Zinātniskās bibliotēkas rekonstrukcijas un laboratorijas korpusa jaunbūves būvdarbus saskaņā ar Būvdarbu līgumu, tehnisko projektu (turpmāk arī – Tehniskais projekts), kā arī pušu saskaņotu darba tāmi.

Starp prasītājas galveno biedru AS "LNK INDUSTRIES" un sabiedrību ar ierobežotu atbildību „VESTA ABM" (turpmāk arī – VESTA), 2015. gada 17. martā tika noslēgts apakšuzņēmēja līgums Nr. /numurs/ (turpmāk arī – VESTA līgums). 2015. gada 10. augustā starp prasītājas galveno biedru AS "LNK INDUSTRIES" un VESTA tika noslēgta vienošanās Nr. 1 "pie apakšuzņēmuma līguma Nr. /numurs/" (turpmāk arī – VESTA Vienošanās Nr. 1), tādējādi papildus VESTA līgumā noteiktajiem darbiem tā uzņēmās veikt jumta otrās kārtas uzkausēšanas darbus.

[1.2] No būvdarbu izpilddokumentācijas, tostarp segto darbu pieņemšanas akta Nr. /numurs/, ir redzams, ka VESTA ir izpildījusi visus tai uzticētos darbus saskaņā ar Tehnisko projektu. Turklāt VESTA darbus ir pieņēmis gan būvprojekta izstrādātājs/autoruzraugs, gan arī atbildētājas kā būvniecības ierosinātājas (pasūtītāja) būvuzraugs. Atbildētājai arī tika izsniegti „Lēzenu jumtu ar bitumena ruļļu materiālu segumu G3 un ar hidrofobizējoša sastāva betonu G3a, G3b" ekspluatācijas noteikumi (turpmāk arī – jumta ekspluatācijas noteikumi). 2016. gada 28. janvārī tika parakstīts galīgais darbu pieņemšanas-nodošanas akts, saskaņā ar kuru tika pieņemti VESTA paveiktie darbi.

[1.3] 2016. gada 19. februārī prasītāja informēja VESTA, ka, veicot Objekta Laboratorijas korpusa apgaitu, tika konstatēts, ka zem VESTA izbūvētā ekspluatējamā jumta seguma telpā Nr. 2.9.2. asīs 3-4/M-N tek ūdens, un aicināja novērst konstatētos defektus. VESTA 2016. gada 3. martā vēstulē norādīja, ka apskatē nav konstatēti redzami jumta seguma bojājumi, un ūdens telpā nav nokļuvis bojātas jumta izolācijas dēļ. Prasītāja 2016. gada 29. jūnija vēstulē informēja, ka 2016. gada 27. jūnijā, veicot Objekta apgaitu, tika konstatēts, ka uz VESTA izbūvētā ekspluatējamā jumta seguma ir radušās plaisas. Tādēļ VESTA ir jānovērš radušies defekti saskaņā ar VESTA līguma 6.5. punktu. VESTA 2016. gada 29. jūlija atbildes vēstulē informēja, ka uzrādītie defekti ir novērsti. Taču vienlaikus norāda, ka defekti radušies, jo atbildētāja nav ievērojusi jumta ekspluatācijas noteikumus (nav veikta betona seguma hidrofobizācija), kas izsauc plaisu rašanos betona slānī.

[1.4] 2017. gada 9. jūnijā prasītāja saņēma atbildētājas sagatavotu sarakstu ar Objekta ekspluatācijas laikā konstatētiem defektiem RTU Laboratoriju korpusā, kuri atbildētājas ieskatā ir Būvdarbu līguma garantijas laika defekti. 2017. gada 12. jūlijā prasītāja vēstulē informēja atbildētāju, ka prasītājai bija jāizmanto stiegrots monolīta betons (betona marka C25/30), un kas ticis darīts, turklāt, ņemot vērā to, ka Tehniskajā projektā bija noteikta tāda betona izstrāde, kam nav pievienotas salizturību nodrošinošas piedevas, tika veikta plātnes virsmas apstrāde ar hidrofobizējošo sastāvu, kas uzlabo betona izturību un ilgmūžību. Šo darbu izpildi apliecina atbildīgo personu parakstīti segto darbu pieņemšanas akti Nr. /numurs/ un /numurs/.

Veicot RTU Laboratoriju korpusa visa jumta apsekošanu, prasītāja konstatēja, ka atbildētāja nav ievērojusi jumta ekspluatācijas noteikumus, t.i., nav veikusi jumta hidrofobizāciju atbilstoši minētajos ekspluatācijas noteikumos norādītajam, tādēļ prasītāja nevar uzņemties garantijas saistības par defektiem.

[1.5] 2018. gada 30. jūnijā atbildētāja nosūtīja prasītājai vēstuli, kurā ir iekļauts saraksts ar Objekta ekspluatācijas laikā konstatētiem garantijas laika defektiem. Savukārt 2019. gada 21. februāra vēstulē atbildētāja norādīja, ka prasītājai kā būvniecības lietpratējai esot bijis jāizvērtē un jābrīdina atbildētāja, ka tās norādījumu izpilde novedīs pie pasūtījuma neizpildes vai izpildes sliktas kvalitātes. Pretējā gadījumā prasītājai esot pienākums segt ar pasūtījuma nepienācīgo izpildi saistītos zaudējumus.

[1.6] Prasītāja ar 2019. gada 1. marta vēstuli norādīja atbildētājai, ka attiecīgie jumta terases betona slāņa izbūves darbi ir veikti atbilstoši Objekta Tehniskā projekta prasībām, turklāt atbildētājai saskaņā ar jumta ekspluatācijas noteikumiem bija vismaz divas reizes gadā jāveic betona jumta pārklājuma atjaunošana ar hidrobifizējošo pārklājumu, ko atbildētāja nav darījusi. Vēstulē atkārtoti atbildētāja tika aicināta veikt nepieciešamos remontdarbus, kā arī nodrošināt jumta apkopi.

[1.7] Atbildētāja 2019. gada 9. aprīļa vēstulē norādīja, ka saskaņā ar Būvdarbu līguma noteikumiem prasītājai esot pienākums nodrošināt veikto būvdarbu atbilstību ne tikai Tehniskajam projektam, bet arī Būvdarbu līguma un spēkā esošo normatīvo aktu noteikumiem.

[1.8] Pēc tam, kad atbildētāja bija vērsusies pie Danske Bank A/S filiāles Latvijā, pamatojoties uz garantijas laika bankas garantiju Nr. /numurs/ un

pieprasot banku izmaksāt summu 280 215,47 *euro*, jo prasītāja neesot novērsusi defektus saskaņā ar Būvdarbu līgumu, prasītāja 2019. gada 13. jūnija vēstulē Nr. 02/06-2019 „Par garantijas laika garantiju" (turpmāk arī – Vēstule Nr. 02/06-2019) norādīja atbildētājai, ka ja tā uzskata, ka Tehniskajā projektā iekļautais jumta izbūves risinājums nav pareizs vai tehniski piemērots, tad atbildētājai saskaņā ar Būvniecības likuma 16. panta otro daļu un 19. panta ceturto daļu jāvēršas pie būvprojekta autora. Papildus Vēstulē Nr. 02/06-2019 prasītāja arī norādīja, lai mazinātu potenciālos zaudējumus, ko var izraisīt atbildētājas negodprātīga rīcība, prasītāja apņēmās novērst jumta terases 3. un 4. līmenī konstatētos defektus un brīdināja, ka pēc šo defektu novēršanas prasītāja vērsīsies tiesā pret atbildētāju par šo defektu novēršanas izdevumu kompensēšanu.

[1.9] 2020. gada 21. maija vēstulē atbildētāja piekrita prasītājas izvēlētajam un izstrādātajam defektu novēršanas risinājumam un ar atsevišķiem precizējumiem saskaņoja prasītājas iesniegto DVP, savukārt 2020. gada 28. jūlijā saskaņoja DVP veikšanu.

[1.10] 2020. gada 20. augustā starp prasītājas galveno biedru AS "LNK INDUSTRIES" un SIA "Baltic Construction Company (BCC)" (turpmāk arī – BCC), tika noslēgts apakšuzņēmuma līgums Nr. /numurs/ (turpmāk arī – BCC līgums). Saskaņā ar BCC līguma 1.1. punktu BCC apņēmās veikt visus Objekta jauna ekspluatējama jumta izbūves darbus, kuru kopējā vērtība ir 270 005,14 *euro* bez PVN. Tāpat tika noslēgta vienošanās Nr. 1 "pie 20.08.2020.apakšuzņēmuma līguma Nr./numurs/" (turpmāk arī – BCC Vienošanās Nr. 1), saskaņā ar kuru puses vienojās par papildu darbu veikšanu 23 315,70 *euro* vērtībā bez PVN. 2020. gada 18. decembrī tika parakstīts galīgais darbu pieņemšanas-nodošanas akts. Nepieciešamo izdevumu summu veido pieci rēķini: Nr. /numurs/, Nr. /numurs/, Nr. /numurs/, Nr. /numurs/, Nr. /numurs/.

[1.11] Lai gan jumta virsbetona pārbūves darbi ir pilnībā izpildīti, atbildētāja par tiem joprojām nav veikusi samaksu prasītājai. Tādēļ prasītāja 2021. gada 30. aprīlī nosūtīja atbildētājai pirmstiesas brīdinājumu, kurā tā aicināja atbildētāju nekavējoties, bet ne vēlāk kā desmit dienu laikā pēc brīdinājuma nosūtīšanas, samaksāt parādu. Atbildētāja 2021. gada 8. maijā vēstulē norādīja, ka tā pilnībā neatzīst parāda esamību un izteica iebildumus pret iebūvētajiem būvizstrādājumiem.

[1.12] Atbildētāja neievēroja jumta ekspluatācijas noteikumu prasības un neveica jumta betona seguma apstrādi ar hidrofobizējošo sastāvu, tādēļ atbildētājai ir jāatbild par defektiem un jāatlīdzina prasītājai visi nepieciešamie izdevumi, ko tā labā ticībā ir izlietojusi, lai novērstu radušos defektus un nepieļautu Objekta tālāku bojāšanos. Ja Tehniskajā projektā iekļautais jumta izbūves risinājums nav pareizs vai ir tehniski nepiemērots, prasītāja kā būvuzņēmējs nevar atbildēt par cita būvniecības procesa dalībnieka – projektētāja – pieļautajām kļūdām.

[1.13] Veiktie būvdarbi, novēršot defektus, kas nav radušies prasītājas vainas dēļ, ir atzīstami par nepieciešamiem izdevumiem Civillikuma 865. panta izpratnē. Tādēļ atbildētājai, ievērojot Civillikuma 866. pantā noteikto, ir jāatlīdzina prasītājai visi nepieciešamie izdevumi, ko prasītāja taisījusi – 220 125,15 *euro* bez PVN (summa precizēta atbilstoši prasītājas 2022. gada 21. februāra prasības papildinājumam), ko apstiprina BBC līgums, BBC Vienošanās Nr. 1, gala nodošanas-pieņemšanas akts, sarakste ar atbildētāju. Pati atbildētāja kā nekustamā īpašuma īpašniece vairākkārt sarakstē ar prasītāju ir norādījusi, ka ir nepieciešams novērst šos defektus, jo atsevišķās Objekta telpās nokļūst ūdens, kas norāda uz to, ka prasītājas izdevumi bija nepieciešami. Betona segumā radušos plaisu un virsmas bojājumu, ko izraisa mitruma iekļūšana betona slānī, savlaicīga nenovēršana radītu aizvien lielāku kaitējumu Objektam un zaudējumus tā īpašniekam – atbildētājai.

[1.14] Būvdarbu līguma 23.1. punktā noteikts, ka prasītāja kā galvenais būvuzņēmējs nav atbildīgs par tādu defektu, trūkumu novēršanu darbos, kas radušies pasūtītājam vai citām trešajām personām nepareizi (t.i. pretēji rokasgrāmatās vai izpilddokumentos norādītajam) ekspluatējot darbus. Pienācīga prasītājas saistību izpilde ir apliecināta ar segto darbu pieņemšanas aktiem Nr. /numurs/ un /numurs/.

Jumta ekspluatācijas noteikumu 3. lappusē ir norādīts, ka betona jumtam ar hidrofobizējošo (G3a un G3b) pārklājumu divas reizes gadā jāveic pārklājuma atjaunošana, tāpat ēkas apsaimniekotajiem jāieved reģistrācijas žurnāls, kur tiktu atzīmēti izpildītie apkopes darbi ar norādi, kura firma kādus darbus ir veikusi, kā arī uzsvērts, ka jumta seguma uzstādītājs neuzņemas atbildību par jumta seguma defektiem, kas radušies jumta seguma nepareizas lietošanas un apkopes noteikumu neievērošanas gadījumā. Atbildētāja ir parakstījusies par jumta ekspluatācijas noteikumu saņemšanu, kā arī to, ka tie atbildētājai bija zināmi un saistoši.

[1.15] Nepieciešamo izdevumu veikšanu bijusi iespēja saskaņot arī kā iepriekš neparedzētus darbus atbilstoši Būvdarbu līguma 30.1.-30.7. punkta prasībām. Pēc atbildētājas pieprasījuma prasītājai faktiski nācās īstenot pilnīgi citu tehnisko risinājumu, ko tā nevarēja izsecināt no Tehniskā projekta (Būvdarbu līguma 30.2.1. punkts). Formāli prasītājas veiktie darbi, lai novērstu ekspluatācijas rezultātā radušos defektus jumta terasē, atbilst Būvdarbu līguma prasībām saistībā ar neparedzētu darbu veikšanu. Ņemot vērā, ka atbildētāja nesaskaņoja šādu darbu veikšanu, kā arī nepārtraukti uzstāja uz to, ka šie darbi prasītājai esot jāveic bez maksas, prasītājai nebija iespējams izpildīt Būvdarbu līgumā noteiktās prasības, un defektu novēršana bija jāveic ārpus Būvdarbu līguma noteikumiem, paļaujoties, ka tai vēlāk tiesā vai ārpustiesas ceļā izdosies saņemt no atbildētājas atbilstīgu atlīdzinājumu par veiktajiem nepieciešamajiem izdevumiem.

[1.16] Normatīvais regulējums nosaka būvdarbu veicēja atbildību par acīmredzami nederīgu būvizstrādājumu pielietojumu. Saskaņā ar Tehnisko projektu veiktie būvdarbi bija atbilstoši normatīvo aktu prasībām un, tos (darbus) pareizi ekspluatējot, tiktu nodrošināta nepieciešamā funkcionalitāte, izvairoties no nepieciešamības izstrādāt jaunus, Tehniskajā projektā neparedzētus risinājumus.

[1.17] SIA "Geo Consultants" (personu apvienības, kas izstrādāja Tehnisko projektu biedrs) ir norādījis, ka Tehniskā projekta risinājumi nav uzskatāmi par Tehniskā projekta kļūdu. Tādējādi nav iespējams konstatēt prasītājas nevērību, nevēršot uzmanību uz šāda risinājuma kvalitāti.

Prasītāja apzinās, ka izvēlētais risinājums Tehniskajā projektā nebija vispiemērotākais, bet vienlaikus neatzīst Tehniskā projekta autoru nevērību, izvēloties šādu risinājumu. Atbilstoši Būvniecības likuma (redakcijā, kas bija spēkā Būvdarbu līguma noslēgšanas laikā) 16. panta otrajā daļā noteiktajam tieši būvprojekta izstrādātājs ir atbildīgs par būvprojekta un tā dokumentācijas atbilstību būvniecību regulējošo normatīvo aktu un būvnormatīvu prasībām.

[1.18] Jumta terases betona seguma tehniskais risinājums, ka prasītājai bija jāizmanto stiegrots monolīta betons – betona marka C25/30, bija noteikts jau Tehniskajā projektā, kas pēc atbildētājas kā būvniecības ierosinātāja pasūtījuma tika izstrādās pirms Būvdarbu līguma noslēgšanas un ko būvuzņēmējiem nebija iespējams mainīt. Tādējādi darbi tika veikti atbilstoši Objekta Tehniskā projekta prasībām, kā arī prasītāja arī veica plātnes virsmas apstrādi ar hidrofobizējošu sastāvu. Minētos darbus apliecina atbildīgo personu parakstīti segto darbu pieņemšanas akti. Hidrofobizējošā materiāla ieklāšana tika pirms tam saskaņota prasītājas un atbildētājas starpā ar 2015. gada 9. novembra vienošanos Nr. /numurs/ pie Būvdarbu līguma, saskaņojot pievienotās tāmes.

[1.19] Betons C25/30 atbilst Latvijas nacionālajam standartam "LV 156-1:2009 "Betons. Latvijas standarta nacionālais pielikums Eiropas standartam EN 206-1. 1.daļa: Prasības klasifikācijai un atbilstības apliecināšanai" (turpmāk arī – Standarts). Saskaņā ar betona atbildības deklarācijām un SIA "HC Betons" vēstulē norādīto betons tika izmantots ar klasi XF1, kas atbilst Standarta prasībām vidē, kurā notiek periodiska sasalšana un atkušana.

[1.20] Termiņa nokavējums ir nosakāms, balstoties uz prasītājas pirmstiesas brīdinājumā noteikto samaksas termiņu – desmit dienu laikā pēc brīdinājuma saņemšanas. Atbildētāja apstiprinājusi, ka pirmstiesas brīdinājumu tā ir saņēmusi jau 2021. gada 30. aprīlī. Līdz ar to uzskatāms, ka atbildētājai līdz 2022. gada 23. maijam (ieskaitot) bija jāatlīdzina prasītājai radušies izdevumi. Pamatojoties uz Civillikuma 1756., 1759. un 1756. panta otro daļu, atbildētājai ir jāmaksā likumiskie nokavējuma 8 procenti gadā no pamatsummas, t.i. 18 188,96 *euro*.

[2] Atbildētāja iesniegusi paskaidrojumus par prasību, lūdzot noraidīt prasību un piedzīt no prasītājas visus tiesāšanās izdevumus (*lietas 1. sējuma 198.-221. lapa*).

Paskaidrojumos norādīti šādi iebildumi pret prasību.

[2.1] Prasības pieteikumā ietvertais faktisko apstākļu izklāsts neatbilst patiesajiem notikumiem.

[2.1.1] Būvprojektā nav paredzēta jebkāda veida hidrofobizējoša pārklājuma ietveršana. Nav pierādījumu, ka autoruzraugs tai būtu devis norādījumu uzklāt uz jumta hidrofobizējošo sastāvu. Šāda materiāla iestrādāšanas nepieciešamību autoruzraugs nav norādījis ne autoruzraudzības žurnālā, ne citos atbildētājas rīcībā esošos dokumentos, kas saistīti ar konkrēto būvobjektu. Prasītāja pirms hidrofobizejošā materiāla ieklāšanas to nebija saskaņojusi ar citiem būvniecībā iesaistītiem dalībniekiem, t.sk. atbildētāju.

[2.1.2] Pati prasītāja apzinājās, ka iestrādājusi Objektā tiesību normām neatbilstošu betonu, proti, ka ieklātajam betonam nav pievienotas salizturību nodrošinošas piedevas, un uzskatīja, ka hidrofobizējošais sastāvs spēs aizsargāt šāda veida betonu. Betona bez salizturību nodrošinošām piedevām uzklāšana

uz atbildētājas ēkas jumta pārkāpj obligāti piemērojamu būvniecības standartu "LVS 156-1:2009", tādējādi prasītājai pārkāpjot Latvijas Republikā spēkā esošos normatīvos tiesību aktus. Minētais standarts ir obligāti piemērojams standarts Standartizācijas likuma 13. panta otrās daļas izpratnē, kas saskaņā ar Ekonomikas ministrijas paziņojumiem bija obligāti piemērojams jau no 2010. gada 1. jūlija.

LVS 156-1:2009 standarta satura 3. tabulā norādīts, ka vides iedarbības klase betona bojājuma riskam, ko izraisa periodiska sasalšana un atkušana, ir XF3 gadījumā, ja videi raksturīgs liels piesātinājums ar ūdeni bez pretapledojuma vielām. Savukārt šī standarta 19. tabulā norādīts, ka gadījumā, ja vides iedarbības klase ir XF3 (liels piesātinājums ar ūdeni, bez pretapledojuma vielām) un šī vide vienlaikus atbilst XC4 klasei (XC4 klase ir piemērojama ēku jumtiem, ārējām horizontālām konstrukcijām, kas pakļautas lietus un sniega iedarbībai, kur vide ir cikliski mitra un sausa), tad betona salizturības markai jābūt vismaz F200. Tieši šāda vides iedarbība ir konstatējama uz horizontālajām betona virsmām konkrētā būvobjekta jumta terasēs, kurās tika atklāti defekti. Prasītājas iebūvētajam betonam netika pievienotas salizturības piedevas, lai nodrošinātu, ka betona sastāvs atbilst vismaz F200 salizturības markai. Neskatoties uz šo neatbilstību, prasītāja uzskatīja, ka hidrofobizējošais pārklājums un tā atjaunošana spēs pasargāt jumta segumu no bojājumu rašanās.

[2.1.3] Jumta ekspluatācijas noteikumos norādītais, ka "betona jumtam ar hidrofobizējošo (G3a un G3b) pārklājumu divas reizes gadā jāveic pārklājuma atjaunošana", ir vienīgā frāze, kas tajos minēta par hidrofobizāciju. Jumta ekspluatācijas noteikumos netika detalizēti aprakstītas citas būtiskas nianses saistībā ar hidrofobizāciju. Lai gan hidrofobizējošo pārklājumu pēc prasītājas norādītā esot bijis nepieciešams atjaunot divas reizes gadā, vien nepilnus trīs mēnešus jeb 90 dienas pēc būvobjekta nodošanas ekspluatācijā 2016. gada 17. februārī prasītāja konstatēja, ka zem izbūvētā ekspluatējamā jumta seguma telpā tek ūdens. 2016. gada 27. jūnijā jeb aptuveni 7 mēnešus pēc būvobjekta nodošanas ekspluatācijā prasītāja konstatēja, ka izbūvētā ekspluatējamā jumtā ir radušās plaisas betona slānī.

[2.1.4] Prasītājas un VESTA saziņā vairākkārt tika izteikts viedoklis, ka defekti ir radušies hidrofobizējošā pārklājuma neatjaunošanas dēļ, bet prasītāja par to nebrīdināja atbildētāju un šo korespondenci noklusēja līdz pat prasības pieteikuma iesniegšanai tiesā 2021. gada 16. jūlijā.

[2.1.5] Pati prasītāja nav pārliecināta, vai defektu cēlonis ir bijis nepareizs projekta risinājums vai ēkas ekspluatācijas noteikumu neievērošana.

Prasītāja nav iesniegusi nevienu pierādījumu, ka defektu cēlonis patiešām bija hidrofobizējošā pārklājuma neatjaunošana, proti, darbu neatbilstoša ekspluatācija.

[2.1.6] Nevar piekrist prasītājai, ka nebija nepieciešams veikt betona ekspertīzi. Prasītāja ir atteikusies pieaicināt sertificētu ekspertu komisiju, tādējādi neizpildot Būvdarbu līguma 31.1. punktā noteikto pirmstiesas/ārpustiesas strīdu risināšanas kārtību. Atbildētāja izmantoja Būvdarbu līguma 23.7. punktā noteiktās tiesības vērsties ar pieprasījumu AS "Danske Bank" filiālē Latvijā par garantijas laika garantiju, lai varētu organizēt defektu novēršanu. Konkrētās prasības celšana pati par sevi atzīstama par nespēju vienoties un strīda esamību par defektu rašanās iemeslu, šāda veida strīdiem bija paredzēta Būvdarbu līguma 31.1. punktā noteiktā kārtība.

[2.2] Prasības pieteikumā ietvertie juridiskie argumenti ir nepamatoti un nevar būt pamats prasības apmierināšanai.

[2.2.1] Atbilstoši Būvdarbu līguma 23.1. punktam prasītājas atbildības nepiemērošanai ir izņēmuma raksturs, kas piemērojams vienīgi gadījumā, ja defektu cēlonis ir nepareiza būvobjekta (izpildīto darbu) ekspluatācija. Citos gadījumos, ja garantijas laika ietvaros prasītājas iestrādātie būvizstrādājumi nefunkcionē atbilstoši, ir piemērojams Būvdarbu līguma 23.3. punkts, kas noteic, ka defektus prasītāja novērš bez maksas.

[2.2.2] Prasītājai bija zināms, ka Tehniskajā projektā ir paredzēts ārējās vides iedarbībai neatbilstošs betons. Prasītājai, konstatējot neatbilstošu risinājumu Tehniskajā projektā, bija atbilstoši Būvdarbu līgumam un piemērojamiem normatīvajiem aktiem jāveic visas no tās saprātīgi sagaidāmās darbības, lai novērstu konstatēto neatbilstību. Prasītājas ziņošanas pienākums par dažādiem nezināmiem, objektīviem apstākļiem noteikts gan Būvdarbu līguma 3.4. punktā, gan 12.5. punktā, arī 7.2.3.2. punktā ir paredzētas arī prasītājas tiesības ierosināt dokumentācijā norādīto materiālu un iekārtu aizvietošanu, iesniedzot attiecīgu paziņojumu atbildētājai. Prasītāja nepaziņoja par to, ka Tehniskajā projektā ir ietverts betons bez salizturības piedevām, un uzklāja uz betona hidrofobizējošu pārklājumu.

Prasītāja kā būvdarbu veicēja atbild par Tehniskā projekta risinājumiem, un it sevišķi tad, ja runa ir par acīmredzami neatbilstoša būvizstrādājuma iestrādi Objektā, tostarp arī saskaņā ar Civillikuma 2221. pantu. Turklāt pati prasītāja norādījusi, ka atbilstoši likumiskās atbildības modelim kā būvdarbu veicējs neatbild par Tehniskā projekta risinājumiem, ciktāl tie atbilst normatīvo aktu prasībām un nav acīmredzami kļūdaini.

Atbildētāja kā būvniecības nespeciālists nepiedalās jumta seguma betona veida izvēles/iestrādes procesā, tādējādi tas, ka tā būvniecības procesā nav iebildusi pret konkrētā betona veida izvēli, nav tiesiski nozīmīgi.

[2.2.3] Nepiekrīt, ka pieņemot visus darbus, tā ir pieņēmusi arī izvēlēto risinājumu jumta segumam un vairs nevar par to iebilst, jo tas ir pretrunā ar Būvdarbu līguma 21.8. punktam. Atbilstoši Būvdarbu līguma 23.1. punktam prasītājai ir pienākums atbildēt par defektiem neatkarīgi no tā, vai to cēlonis ir kļūda Tehniskajā projektā vai būvdarbu veikšanā, tādējādi radot pienākumu atbildēt par defektiem neatkarīgi no vainas.

[2.2.4] Atbildētāja ir nepārprotami izvirzījusi priekšnoteikumu, ka tā piekrīt prasītājas veiktai defektu novēršanai vienīgi gadījumā, ja šie darbi tiek veikti atbilstoši Būvdarbu līguma 23.3. punktam (kā garantijas laika darbi). Konkrētajos apstākļos nav tikusi īstenota līgumā noteiktā kārtība attiecībā uz defektu novēršanas finansēšanu.

Vienīgais faktiskajiem apstākļiem atbilstošais risinājums bijusi defektu novēršana uz prasītājas kā būvdarbu veicējas rēķina atbilstoši Būvdarbu līguma 23.3. punktam. Ja prasītāja uzskatīja, ka tai nav pienākums atbildēt par defektu novēršanu, prasītāja varēja atteikties novērst defektus un īstenot Būvdarbu līguma 31.1. punktā specifiski noteikto kārtību strīdu risināšanai par izpildīto darbu kvalitāti. Atbildētāja varēja saprātīgi paļauties, ka gadījumā, ja prasītāja neīsteno līgumā noteikto kārtību strīdu risināšanai, bet gan piekrīt defektu novēršanai, tad secināms, ka defekti tiks novērsti uz prasītājas rēķina atbilstoši Būvdarbu līguma 23.3. punktā noteiktajiem garantijas laika darbiem.

Prasītājas defektu novēršana ir veikta pret atbildētājas gribu, un arī Būvdarbu līgums nepieļauj šādu prasītājas rīcību. Veikti pārbūves darbi atzīstami par Būvdarbu līguma 23.3. punktā minētajiem garantijas laika darbiem. Tāpat prasītāja nav ierosinājusi īstenot Būvdarbu līguma 30.1-30.6. punktā noteikto kārtību attiecībā uz neparedzētiem darbiem, un tādējādi no līgumsaistību perspektīvas konkrētajā gadījumā būtu piemērojams Būvdarbu līguma 30.7. punkts.

[2.3] Prasītājas prasījums par likumisko nokavējuma procentu piedziņu nav pamatots.

Starp prasītāju un atbildētāju pastāv strīds par saistības (zaudējumu) esamību, tādējādi secināms, ka Civillikuma 1759. panta 1. punkts atbilstoši Augstākās tiesas judikatūrai šajā lietā nav piemērojams. Tāpat piedziņas iespēju izslēdz arī Civillikuma 1656. pants, tostarp judikatūrā nostiprināta atziņa, ka par laika posmu, kamēr pastāv strīds, nav pieļaujama likumisko procentu aprēķināšana. Prasītāja nepamatoti atsaukusies uz Civillikuma 1765. panta otro daļu likumisko procentu apmēra noteikšanai, jo tā attiecas tikai un vienīgi uz gadījumu, kad parāda samaksas pienākums izriet no līguma par preces piegādi, pirkumu vai pakalpojuma sniegšanu.

[3] Tiesas sēdē prasītājas pārstāve prasību uzturēja, pamatojoties uz prasības pieteikumā un tā papildinājumos minētajiem argumentiem. Papildus norādīja, ka nepieciešams ņemt vērā arī Civillikuma 2391. pantu.

Atbildētājas pārstāvis prasību neatzina, pamatojoties uz paskaidrojumos izteiktajiem iebildumiem. Tiesas sēdē iesniegtie rakstveida paskaidrojumi tika nolasīti un pievienoti lietas materiāliem saskaņā ar Civilprocesa likuma 166. panta otro daļu.

**Motīvu daļa**

[4] Tiesa, uzklausījusi pušu pārstāvjus, pārbaudījusi un novērtējusi lietas materiālus, atzīst, ka prasība ir noraidāma pilnībā.

[5] Lietā nav strīda, ka:

[5.1] pušu tiesiskās attiecības izriet no starp prasītāju kā galveno būvuzņēmēju un atbildētāju kā pasūtītāju noslēgtā Būvdarbu līguma, kas slēgts saskaņā ar iepirkuma procedūru (*1. sējuma 29.-43. lapa*);

[5.2] Objekta ekspluatējamā jumta 3. un 4. stāva jumta terasēs (jumta zonas G-3a un G-3b) sākotnēji tika ieklāts betons ar marku C25/30 ar vides

iedarbības klasi XC2 XF1 bez salizturību nodrošinošām piedevām un minētajam jumta segumam tika veikta hidrofobizācija ar hidrofobo pārklājumu *Ceresit CT10*;

[5.3] Objekta ekspluatējamā jumta minētajās 3. un 4. stāva terasēs tika konstatēti defekti, kas izpaudās kā izdrupumi betona virsmā (betona slāņa lobīšanās) un plaisas betona plātnē (turpmāk arī – Defekti);

[5.4] lai novērstu Defektus, 2020. gada 20. augustā starp prasītājas galveno biedru AS "LNK INDUSTRIES" un SIA "Baltic Construction Company (BCC)" tika noslēgts apakšuzņēmuma līgums Nr. /numurs/, saskaņā ar kura 1.1. punktu BCC apņēmās veikt visus Objekta jauna ekspluatējama jumta izbūves darbus, kā arī tika noslēgta vienošanās Nr. 1 "pie 20.08.2020. apakšuzņēmuma līguma Nr. /numurs/" par papildu darbu veikšanu (*1. sējuma 112.-135. lapa*);

[5.5] saskaņā ar BCC līgumu un Vienošanos Nr. 1 prasītāja Defektus ir novērsusi, veicot 3. un 4. stāva terases jumta betona seguma pārbūvi, ieklājot jaunu betonu ar marku C30/37 ar vides iedarbības klasi XC4 XF3 (*1. sējuma 121. lapa*), līdz šim brīdim līdzīga rakstura defekti atkārtoti nav konstatēti.

[6] Starp pusēm pastāv strīds par to, vai prasītājas veiktie darbi Objekta jumta terases 3. un 4. līmeņa pārbūvei ir uzskatāmi par Būvdarbu līguma 23.3. punktā noteiktajiem garantijas laika darbiem, kas bija jānovērš prasītājai bez maksas, vai arī tie ir radušies pašas atbildētājas vainas dēļ, nepareizi ekspluatējot jumta segumu.

Prasītājas ieskatā Defekti radušies, atbildētājai nepareizi ekspluatējot uzklāto segumu Objekta jumta terases 3. un 4. līmenī, tādēļ pārbūves darbi nav atzīstami par garantijas laika darbiem, bet, lai nepieļautu lielāku kaitējumu objektam un zaudējumus atbildētājai, prasītāja veikusi pārbūves darbus, kas atzīstami par nepieciešamajiem izdevumiem Civillikuma 865. panta izpratnē un atbilstoši Civillikuma 866. pantam tie ir pilnībā jāatlīdzina par labu prasītājai.

Savukārt atbildētāja uzskata, ka bojājumi ir prasītājas pieļauti garantijas laika būvdarbu defekti, prasītāja nav pierādījusi, ka izpildās pamats izņēmuma gadījumam garantijas nepiemērošanai, turklāt defekti radušies, prasītājai veicot neatbilstoša betona iestrādi, tādējādi defektu novēršanas izmaksas jāsedz prasītājai par saviem līdzekļiem.

Ievērojot minēto un to, ka prasītāja lūgusi neatzīt pārbūves darbus par garantijas laika darbiem, sākotnēji jānoskaidro, vai veiktie pārbūves darbi ir uzskatāmi par garantijas laika darbiem un pēc tam jāvērtē, vai pastāv pamats Civillikuma 865. un 866. panta piemērošanai.

[7] Civilprocesa likuma 10. pantā ir nostiprināts sacīkstes princips un atbilstoši Civilprocesa likuma 93. panta pirmajai daļai katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus, proti, prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība, bet atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība. Tādējādi kaut arī pēc vispārējā principa pierādīšanas pienākums vienādā mērā attiecas uz abām pusēm, tomēr ir jāņem vērā arī Civilprocesa likuma 93. panta pirmajā daļā ietvertais noteikums, ka vispirms pierādīšanas pienākums gulstas uz prasītāju, jo tieši viņam ir jāpierāda tie faktiskie apstākļi, uz kuriem tiek pamatoti prasījumi.

Ja strīdus fakts nav pierādīts, ļaunās sekas (procesa zaudēšana) gulstas uz pusi, kura bija apgrūtināta ar pierādīšanas nastu (sk. *Līcis A. Prasības tiesvedība un pierādījumi. Prof. K.Torgāna zinātniskajā redakcijā. Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2003, 72. lpp.*).

Līdz ar to, ja prasītāja apgalvo, ka Defekti radušies atbildētājai nepareizi (pretēji jumta ekspluatācijas noteikumos noteiktajam) ekspluatējot jumtu, kas tādējādi izslēdz būvnieka atbildību novērst Defektus bez maksas, pierādīšanas nasta vispirms gulstas uz prasītāju, kurai jāpierāda, ka Defektu cēlonis ir jumta ekspluatācijas noteikumu neievērošana un ka prasītājai bija pamats veikt Defektu novēršanas darbus kā nepieciešamos izdevumus Civillikuma 865. panta izpratnē.

[8] Pušu tiesiskās attiecības izriet no noslēgtā Būvdarbu līguma, kas ir uzņēmuma līgums. Civillikuma 2213. pants noteic, ka uzņēmējam jāizpilda pasūtījums saskaņā ar līgumu un jānodod pasūtītājam. Savukārt Civillikuma 1587. pantā līdzējiem uzlikts pienākums izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumus.

[8.1] Būvdarbu līguma 23.1.- 23.9. punktos puses ir vienojušās par blakus noteikumiem –

prasītājas kā galvenā būvuzņēmēja pienākumiem garantēt izpildīto darbu kvalitāti, darbu atbilstību dokumentācijai, līguma noteikumiem, Latvijas Republikas normatīvajiem aktiem un citām dokumentācijā noteiktajām prasībām, kā arī garantē visu darbu atbilstošu funkcionēšanu, kā arī garantija paredzēta iestrādātajiem būvniecības izstrādājumiem. Tāpat puses vienojušās, ka prasītāja darbu garantijas laika ietvaros bez maksas novērš Objekta ekspluatācijas laikā konstatētos darbu defektus. Arī līguma 24.12. punktā paredzēts, ka galvenais būvuzņēmējs ir atbildīgs par defektiem, kas atklāti darbu garantijas laikā.

Judikatūrā sniegts jēdziena „būvdarbu kvalitātes garantijas termiņš" skaidrojums, un ar to saprot pušu pielīgtajā laika posmā atklāto būvdarbu defektu (bojājumu) novēršanu uz paša būvnieka rēķina. Respektīvi, garantijas laiks ir paredzēts, lai būvnieks segtu izdevumus, kas pasūtītājam rodas gadījumā, ja šajā laikā konstatētie būvdarbu defekti netiek novērsti (sk. *Senāta 2021. gada 12. oktobra sprieduma lietā Nr. SKC-9/2021 ( ECLI:LV:AT:2021:1012.C28386415.7.S) 7. punktu*).

Atbilstoši Būvdarbu līguma 1.11. punktam – garantijas laiks ir līgumā noteikts laika periods, kura tecējums sākas no akta par objekta pieņemšanu ekspluatācijā parakstīšanas brīža un kurā prasītāja (Galvenais būvuzņēmējs) uzņemas atbildību par veikto darbu kvalitāti un uzņemas ar saviem spēkiem un līdzekļiem bez atlīdzības novērst defektus (*1. sējuma 29. lapas reverss*), bet atbilstoši līguma 23.2. punktam garantijas laiks ir pieci gadi no Objekta nodošanas ekspluatācijā.

Objekts nodots ekspluatācijā 2015. gada 19. novembrī (*1. sējuma 176. lapa*) un starp pusēm nav strīda, ka Defekti tika atklāti un paziņoti garantijas laika ietvaros.

Savukārt līguma 1.8. punktā puses vienojās, ka defekti ir darba apjomu un būvizstrādājumu (iekārtu, konstrukciju, materiālu) un to kvalitātes neatbilstība normatīvajiem aktiem, Tehniskajam projektam un Būvniecības līgumam.

[8.2] Būvniecības līguma 14.2. punktā noteikts, ka prasītājai darbi jāizpilda ar Latvijā sertificētiem, deklarētiem un kvalitatīviem materiāliem (vai citiem tādiem būvizstrādājumiem, materiāliem, kuru pielietošanu darbu izpildes procesā pieļauj Latvijas Republikā spēkā esošie normatīvie akti) un saskaņā ar dokumentāciju. Tāpat līgumā paredzēts, ka prasītājai bija pienākums informēt atbildētāju par darbu veikšanas laikā konstatētajiem apstākļiem, kuru rezultātā darbu kvalitāte varētu samazināties (Būvdarbu līguma 3.4., 12.5. punkts). Lietā nav strīda, ka šāds paziņojums no prasītājas puses saistībā ar jumta terasēs ieklāto betonu nav bijis.

[8.2.1] Tiesa secina, ka jumta terases betona seguma tehniskais risinājums bija noteikts Tehniskajā projektā, kas atbilstoši Būvdarbu līguma 1.20. punktam ir plānu, rasējumu, tehnisko risinājumu, teksta materiālu un citu dokumentu kopums, kurš nosaka darbu arhitektoniskos risinājumus, inženierrisinājumus, darbu apjomus, citas uz darbiem attiecināmas prasības, un kurš ir izstrādāts un akceptēts normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

Kā jau konstatēts, tad nav strīda, ka Objekta ekspluatējamā jumta 3. un 4. stāva jumta terasēs (jumta zonas G-3a un G-3b) bija ieklāts betons ar marku C25/30 ar vides iedarbības klasi XC2 XF1 bez salizturību nodrošinošām piedevām un šāda betona klase tika paredzēta Tehniskajā projektā (*1. sējuma 64. lapa, 2. sējuma 9. lapa, sk. arī TIS ievietotajā datnē)*. Arī prasītājas un atbildētājas iesniegtajos atzinumos norādīts, ka iestrādātā betona klase C25/30 atbilst Būvprojektā paredzētajai (*2. sējuma 78. lapas reverss, 150. lapas reverss*).

[8.2.2] Tā kā bija ieklāts betons ar marku C25/30 ar vides iedarbības klasi XC2 XF1 bez salizturību nodrošinošām piedevām, tad minētajam jumta segumam tika veikta hidrofobizācija ar hidrofobo pārklājumu *Ceresit CT10*. Kā norādījusi prasītāja, tad nepieciešamību ieklāt hidrofobizējošo pārklājumu radīja apstāklis, ka minētais betons bija ieklāts bez salizturību nodrošinošām piedevām. Uz to norāda 2017. gada 12. jūlijā prasītāja vēstule atbildētājai, ka Tehniskajā projektā bija noteikta tāda betona izstrāde, kam nav pievienotas salizturību nodrošinošas piedevas, līdz ar tika veikta plātnes virsmas apstrāde ar hidrofobizējošo sastāvu, kas uzlabo betona izturību un ilgmūžību (*1. sējuma 64. lapa*). No lietā esošajiem dokumentiem nav konstatējams kāds cits hidrofoba ieklāšanas mērķis.

Var piekrist atbildētājas iebildumam, ka Tehniskajā projektā nav konstatējams, ka bija paredzēta jumta virsmu hidrofobizācija, tas secināts arī atbildētājas eksperta atzinumā, tomēr pretēji atbildētājas paskaidrojumos norādītajam, var secināt, ka puses tomēr bija vienojušās par hidrofoba ieklāšanu, jo

bija veikušas tāmju saskaņošanu. Proti, kā redzams no 2015. gada 9. novembra vienošanās Nr. /numurs/ pie Būvdarbu līguma (*2. sējuma 46. lapa*), 2.2. punktā puses vienojās iekļaut darbu tāmē izmaiņas tāmju pozīcijās Nr. 1.-6 "Jumta konstrukcijas un segums" pozīcijas Nr. 6-9. Proti, kā redzams no lokālās tāmes Nr. 1-7 "Jumta konstrukcijas un segums" jumta zonās G-3a iekļauti šādi darbi: Nr. 9 Grīdas plātnes stiegrošana, betonu C25/30 iestrādāšana grīdas plātnē 100 mm biezumā, ar betona piegādi un sūknēšanu, virsmas hidrofobizācija (*2. sējuma 49. lapa*). Tāpat arī jumta zonā G-3b tāmē Nr. 1-7 Nr. 5 norādīts – grīdas plātnes stiegrošana, betonu C25/30 iestrādāšana grīdas plātnē 100 mm biezumā, ar betona piegādi un sūknēšanu, virsmas hidrofobizācija (*2. sējuma 57. lapas reverss*).

Tādējādi secināms, ka prasītāja apzinājās, ka, lai arī attiecīgais betons C25/30 ir paredzēts Tehniskajā projektā, tomēr tas pats par sevi pietiekami nenodrošinās nepieciešamās īpašības konkrētajam Objektam kopsakarā ar Latvijas klimatiskiem apstākļiem. Pretējā gadījumā hidrofoba ieklāšana nebūtu nepieciešama.

[8.3] Kā redzams no pušu izteiktās gribas Būvdarbu līguma 23. sadaļā par garantijas laika noteikumiem, tad puses ir vienojušās, ka prasītājai garantijas laika ietvaros ir jāgarantē visu darbu atbilstoša funkcionēšana, t.sk. arī pielietoto būvizstrādājumu atbilstoša funkcionēšana, un vienīgais izņēmums ir paredzēts tikai gadījums, kad atbildētāja vai trešās personas nepareizi ekspluatē darbus. Proti, Būvdarbu līguma 23.1. punktā noteikts, ka prasītāja kā galvenais būvuzņēmējs nav atbildīgs par tādu defektu, trūkumu novēršanu darbos, kas radušies pasūtītājam vai citām trešajām personām nepareizi (t.i. pretēji rokasgrāmatās vai izpilddokumentos norādītajam) ekspluatējot darbus.

Līdz ar to tiesa atzīst, ka puses pašas bija vienojušās, ka prasītājai ir pienākums atbildēt par jebkādiem defektiem neatkarīgi no tā, vai to cēlonis ir kļūda Tehniskajā projektā vai būvdarbu veikšanā. Tādējādi konkrētajā gadījumā nav nepieciešams vērtēt prasītājas norādītos argumentus par tās vainas pakāpi un atbildības sadalījumu starp būvniecības procesa dalībniekiem saistībā ar prasītājas norādi, ka tā neatbild par kļūdu projektā un ka atbildētājai jāvēršas pie projekta izstrādātāja. Proti, Būvdarbu līgumā pielīgtās garantijas ietvaros nav nozīmes tam, vai defekti radās būvnieka vai projektētāja vainas dēļ saistībā ar izvēlēto un iestrādāto betona risinājumu, jo prasītāja ir apņēmusies garantēt jebkādu darbu un būvizstrādājumu funkcionēšanu, izņemot ar jau minēto izņēmuma gadījumu.

Lai arī prasītāja pareizi norāda, ka pati atbildētāja bija apstiprinājusi tehnisko risinājumu un pieņēmusi darbus, tomēr tas automātiski nepamato atbildības pārnešanu uz atbildētāju saistībā ar Objekta tehniskajiem risinājumiem. Būvdarbu līguma 21.8. punktā ir noteikts, ka visu darbu akta parakstīšana neatbrīvo galveno būvuzņēmēju no atbildības par defektiem un to novēršanu, kas nav konstatēti darbu pieņemšanas laikā.

Arī tiesu praksē ir norādīts, ka pasūtītāja nav speciālists būvniecības jomā un, noslēdzot līgumu par būvdarbiem ar šīs jomas speciālistu, ir tiesīga paļauties, ka būvdarbi tiks veikti kvalitatīvi un atbilstoši līgumam un normatīvo aktu būvniecībā prasībām arī gadījumā, ja būvprojektā tiek pieļautas kļūdas, kuras pats pasūtītājs nevar zināt un pamanīt attiecīgu zināšanu trūkuma dēļ būvniecības jomā (sk. *Latgales apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2018. gada 13. septembra spriedumu lietā Nr. C26181515, stājies spēkā 2019. gada 25. martā*).

[8.4] Tiesa atzīst, ka prasītāja atbilstoši Civilprocesa likuma 93. panta pirmajai daļai nav pierādījusi, ka Defektu cēlonis ir jumta ekspluatācijas noteikumu pārkāpumi no atbildētājas puses turpmāk norādīto apsvērumu dēļ. Turklāt kā konstatējams no tālāk izvērtētajiem pierādījumiem, tad prasītājas pozīcija par to, kas ir defektu cēlonis un uz kāda tiesiska pamata pārbūves darbi tika veikti, ir pretrunīga.

[8.4.1] Kā redzams no 2020. gada 20. augusta BCC līguma, 2020. gada 2. oktobra Vienošanos Nr. 1 pie tā, saskaņā ar kuriem tika veikti Defektu novēršanas darbi (jumta pārbūves darbi), tad prasītāja un apakšuzņēmēja BCC vienojās, ka Defektu novēršanas darbi ir veicami kā garantijas laika darbi. Proti, BCC līguma ievaddaļā norādīts, ka līgumslēdzēji ņem vērā to, ka galvenā līguma Darbu garantijas laika saistību ietvaros galvenais pasūtītājs ir pieprasījis veikt RTU laboratorijas korpusa jumta virsbetona pārbūvi (*1. sējuma 112., 135. lapa*).

Tādējādi, slēdzot līgumu ar apakšuzņēmēju BCC, prasītājai nebija šaubu, ka BCC līgums tiek slēgts, lai veiktu garantijas laika saistību darbus – jumta pārbūvi. Lietā nav ziņu, ka minētais līguma punkts nebūtu spēkā vai tāda nebūtu bijusi līgumslēdzēju griba.

Secināms, ka, slēdzot šo līgumu, prasītāja Defektus neuzskatīja par tādiem, kas radušies atbildētājas vainas dēļ. Līguma formulējums skaidri norāda uz to, ka minētie darbi veikti garantijas laika saistību ietvaros. Prasītājas 2022. gada 8. jūnija tiesas sēdē norādītais (sk. *skaņu ieraksta 00:07:44 min*), ka pārbūves darbi netika veikti garantijas laika ietvaros tādējādi ir pretrunā pašas prasītājas noslēgtajam BCC līgumam.

[8.4.2] Turklāt tiesa secina, ka pirmie defekti strīdus jumta zonās jau parādījās 3 – 7 mēnešu laikā no nodošanas ekspluatācijā. Šie apstākļi norāda uz to, ka attiecīgajā jumta zonā, vēl pirms nepieciešamības atjaunot pārklājumu, jau bija radušies defekti.

Tā 2016. gada 17. februārī, t.i. nepilnus trīs mēnešus pēc Objekta nodošanas ekspluatācijā, prasītāja konstatēja, ka zem izbūvētā ekspluatējamā jumta seguma telpā tek ūdens (*1. sējuma 59. lapa*). Apakšuzņēmēja VESTA (kura atbilstoši VESTA līgumam un VESTA Vienošanās Nr. 1 bija veikusi sākotnējos darbus Objekta jumta segumā) 2016. gada 3. marta atbildes vēstulē prasītājai ir norādījusi, ka veikusi jumta apsekošanu Objektā 1. martā un apskatē nav konstatēti redzami jumta seguma bojājumi (*1. sējuma 60. lapa*). Tiesa atzīst, ka minētajam faktam – ūdens tecēšanai telpā zem jumta seguma, ir nozīme vērtējot kopsakarā ar tajā pat vietā vēlāk atklātajiem defektiem.

Tiesa secina, ka informācija par plaisām uz jumta seguma pirmo reizi norādīta prasītājas 2016. gada 29. jūnija vēstulē apakšuzņēmējai VESTA, ka Objektā uz VESTA izbūvētā ekspluatējamā jumta seguma ir radušās plaisas, kuras prasītāja uzskatīja par garantijas laika defektiem un lūdza apakšuzņēmēju tos novērst (*1. sējuma 61. lapa*) un apakšuzņēmēja ar 2016. gada 29. jūlija vēstuli informēja prasītāju, ka minētie defekti atbilstoši prasītājas un apakšuzņēmējas VESTA noslēgtajam līgumam tika novērsti līdz 2016. gada 28. jūlijam (*1. sējuma 62. lapa*). Vienlaikus ar minēto paziņojumu par defektu novēršanu, apakšuzņēmēja prasītājai norādīja, ka atbildētāja nav ievērojusi jumta ekspluatācijas noteikumus – nav veikusi betona seguma hidrofobizāciju un tādēļ veidojas plaisas.

Tādējādi no minētās sarakstes secināms, ka ne vēlāk kā 2016. gada 27. jūnijā jeb aptuveni septiņus mēnešus pēc būvobjekta nodošanas ekspluatācijā jeb piecus mēnešus kopš galīgo darbu pieņemšanas akta, prasītāja jau bija konstatējusi, ka izbūvētā ekspluatējamā jumta segumā ir radušās plaisas, savukārt trīs mēnešus pēc nodošanas ekspluatācijā, lai gan plaisas vēl nebija konstatētas, tomēr bija sācis tecēt ūdens telpā zem jumta seguma. Turklāt abi būvnieki bija atzinuši, ka šie defekti ir būvdarbu defekti, kas tika novērsti kā garantijas laika darbi.

Apakšuzņēmēja VESTA 2017. gada 21. aprīļa vēstulē atkārtoti prasītāju informēja, ka atbildētāja neievēro ekspluatācijas noteikumus un ka par šo problēmu bija informējuši prasītāju jau 2016. gada 29. jūlija vēstulē (*1. sējuma 63. lapa*).

Savukārt kā secināms no 2017. gada 12. jūlija prasītājas vēstules atbildētājai, tad 2017. gada 9. jūnijā atbildētāja bija iesniegusi defektu sarakstu prasītājai ar norādi, ka uzskata defektus par garantijas laika defektiem. No 2017. gada 25. maija defektu saraksta redzams, ka jumta terasē ir betona slāņa lobīšanās, plaisu tīkleņu izveidošanās (*1. sējuma 65. lapa*).

[8.4.3] Kā apstiprināja tiesas sēdē prasītājas pārstāve, tad atbildētājas pienākums atjaunot jumta segumu divas reizes gadā izrietēja no ekspluatācijas noteikumiem.

Nav strīda, ka atbildētāja ir saņēmusi un iepazinusies ar jumta ekspluatācijas noteikumiem, kuros noteikts, ka betona jumtam ar hidrofobizējošo (G3a un G3b) pārklājumu divas reizes gadā jāveic pārklājuma atjaunošana, tāpat norādīts, ka ēkas apsaimniekotajiem jāieved reģistrācijas žurnāls, kur tiktu atzīmēti izpildītie apkopes darbi ar norādi, kura firma kādus darbus ir veikusi, ka jumta seguma uzstādītājs neuzņemas atbildību par jumta seguma defektiem, kas radušies jumta seguma nepareizas lietošanas un apkopes noteikumu neievērošanas gadījumā (*1. sējuma 56.-57. lapa*).

Tāpat arī nav strīda, ka atbildētāja jumta apstrādi no Objekta nodošanas ekspluatācijā 2015. gada 19. novembrī un no Galīgo darbu pieņemšanas nodošanas akta 2016. gada 28. janvārī līdz pirmajam Defektu atklāšanās brīdim 2016. gada 27. jūnijā un arī turpmāk ar hidrofobizējošu pārklājumu netika atjaunojusi.

Tiesa, izvērtējot minētos ekspluatācijas noteikumus, secina, ka tie ir pārāk vispārīgi attiecībā uz pārklājuma atjaunošanas nozīmi iespējamo defektu rašanās sakarā. Kā redzams, tad ekspluatācijas noteikumos faktiski ir iekļauts tikai viens teikums par nepieciešamību atjaunot pārklājumu, bet nav norādīts ne ar kādu pārklājumu tas jāveic, ne kādos laika apstākļos, ne ar cik lielu mēnešu atstarpi tas jādara. Nav šaubu, ka ekspluatācijas noteikumi ir jāievēro, lai saglabātu Objekta tam paredzētās īpašības, tomēr vienlaikus secināms, ka šāda nekonkrēta norāde ekspluatācijas noteikumos par nepieciešamību atjaunot pārklājumu neliecina par to, ka konkrētajā gadījumā defekti visdrīzāk varēja rasties neatjaunošanas dēļ jau pēc dažiem mēnešiem.

Turklāt no tehniskās informācijas (*2. sējuma 38.-44. lapa*) par ieklāto hidrofobizējošo pārklājumu *Ceresit CT10* redzams, ka tā efektivitāte paredzēta 1-2 gadu periodam (*2. sējuma 39. lapa)*. Tādējādi secināms, ka pirmo plaisu rašanās jau pēc 5-7 mēnešiem norāda uz citu to rašanās cēloni, nevis atbildētājas vainu saistībā ar pārklājuma neatjaunošanu.

Šajā ziņā ir jāpiekrīt atbildētājas pārstāvja norādei paskaidrojumos, ka, pat gadījumā, ja atbildētāja būtu veikusi hidrofobizējošā pārklājuma atjaunošanu jau pēc sešiem mēnešiem pēc objekta nodošanas ekspluatācijā (vai, vēl jo vairāk pēc pieņemšanas nodošanas akta parakstīšanas 2016. gada 28. janvārī), tiesa, balstoties uz loģikas likumiem (Civilprocesa likuma 97. panta pirmā daļa), atzīst, ka nav ticami, ka šādas plaisas (sk. *attēlus 1. sējuma 54. lapa un tās reverss, 2. sējuma 79. lapas reverss, 80.-81. lapas reverss* ), varēja rasties tikai tā iemesla dēļ, ka 6-7 mēnešus pēc Objekta nodošanas ekspluatācijā virsma netika atjaunota ar hidrofobizējoša materiālu. Turklāt ekspluatācijas noteikumos nav noteikts arī periods, no kura jāsāk veikt pārklājuma atjaunošana, bet, pieņemot, ja pārklājums bija jāsāk atjaunot sešus mēnešus pēc galīgā darbu pieņemšanas nodošanas akta parakstīšanas, tad secināms, ka pirmā atjaunošana bija jāveic 2016. gada jūlijā, bet, ja no Objekta nodošanas ekspluatācijā brīža – tad 2016. gada maija beigās, bet kā jau konstatēts, tad pirmās plaisas parādījās jau 2016. gada jūnijā, kuras būvnieki novērsa kā garantijas laika defektus.

[8.4.4] Ievērojot augstāk minētos apstākļus, proti, pierādījumus gan par ūdens tecēšanu zem jumta seguma jau trīs mēnešus pēc objekta nodošanas ekspluatācijā, gan par pirmo plaisu parādīšanos pēc septiņiem mēnešiem 2016. gada 27. jūnijā kopsakarā ar atbildētājas 2017. gada 25. maija defektu sarakstā norādīto, gan hidrofobizējošā materiāla tehnisko aprakstu un ekspluatācijas noteikumu saturu, secināms, ka defektu rašanās cēlonis nav atbildētājas jumta ekspluatācijas noteikumu pārkāpšana. Minētie apstākļi un pierādījumi kopsakarā norāda uz to, ka acīmredzot pat sākotnējā hidrofobizējoša materiāla uzklāšana nevarēja novērst Defektu rašanos. Savukārt citi pierādījumi, kas apstiprinātu atbildētājas vainu Defektu rašanās sakarā, lietā nav iesniegti.

[8.4.5] To, ka iestrādātais betons bez pievienotām salizturības piedevām nenodrošinās konkrētā jumta seguma īpašības, norādīts atbildētājas iesniegtajā 2020. gada 30. septembra būves ekspertīzes atzinumā, kuru sagatavojis ēku eksperts /pers. A/ (sertif. Nr. /numurs/). Tā secinājumu daļā norādīts, ka iestrādātais betona sastāvs neatbilst LVS 156-1:2009 un LVS EN206:2001+A1:2004+A2:2005 definētajām prasībām šāda veida konstrukcijām. (..) Betona konstrukcija ir pakļauta pastāvīgai ūdens un negatīvo temperatūru iedarbībai un tā ilgizturība ir atkarīga no betona salizturības, kas netika nodrošināta atbilstoši vides iedarbības klasēm XF3 un XC4. Betonam bija nepieciešams pievienot gaisa poru veidotāju jeb piedevu, kā rezultātā ledus kristāliem ir kur izplesties un tādējādi kompensējas ledus spiediens uz betona masu (..).

Pretēji prasītājas norādei, redzams, ka 2013. gada 27. augusta Ministru kabineta noteikumu Nr. 701 "Būvizstrādājumu tirgus uzraudzības kārtība" 6.2. punkts (spēkā uz līguma noslēgšanas brīdi) noteic, ka betona ekspluatācijas īpašību novērtējumam piemēro, tostarp, standartu LVS 156-1:2009 "Betons. Latvijas standarta nacionālais pielikums Eiropas standartam EN 206-1. 1. daļa: Prasības klasifikācijai un atbilstības apliecināšanai", kurā paredzētas Latvijas klimatam raksturīgās vides iedarbības klases un to kombinācijas (*2. sējuma 97.-121. lapa*).

Attiecībā par hidrofobizējošā pārklājuma izmantošanu, tajā skaitā ekspluatācijas laikā, atzinumā secināts, ka, apskatot būvprojektu un izpilddokumentāciju, netika atrasta apstiprinoša informācija par to, kāds bija mērķis šāda impregnējoša sastāva ieklāšanai. Ražotāja datu lapā nav norādīts, ka silikona impregnātam ir izturība pret ultravioleto staru iedarbību un vai tas var izturēt augstas un zemas temperatūras, nemainot savas īpašības. Ņemot vērā, ka betona virsmas noārdīšanās notiek aukstajā laika periodā pie zemām temperatūrām (ūdenim sasalstot), tad šāda hidrofobizējoša sastāva, kā piemēram *Ceresit CT10*, izmantošana nenovērstu betona virsmas bojāšanos, jo nav pamatojuma no ražotāja par pretējo (*2. sējuma 73.-96. lapa*).

Savukārt prasītājas iesniegtajā atzinumā 2022. gada 24. maija /pers. B/ būvinženiera atzinumā (sertif. Nr. /numurs/, Nr. /numurs/, Nr. /numurs/) secinājumu daļā norādīts, ka atbildētājas iesniegtajā 2020. gada 30. septembra būves ekspertīzes atzinumā norādītās neatbilstības būvprojektā attiecībā uz vides iedarbības klašu noteikšanu un atbilstoša betona izvēli nav uzskatāmas par acīmredzamu neatbilstību un kļūdu, kas būtu jāpamana būvdarbu veicējam, savukārt par *Ceresit CT10* norādīts, ka tas ir noturīgs pret mainīgām mehāniskām slodzēm, novēršot ūdens iekļūšanu porās un tas palīdz nodrošināt betona virsmas necaurlaidību, kā rezultātā tiek kavēta un novērsta betona plaisu veidošanās. Ekspluatācijas noteikumu ievērošana un regulāra hidrofobizācijas pārklājuma *Ceresit CT10* uzklāšana palīdz nodrošināt betona izturību un ūdens necaurlaidību betona virsmai, kas novērš un kavē betona plaisu veidošanos (*2. sējuma 149.-168. lapa*).

Vienlaikus tiesa secina, ka atbildētājas atzinumā eksperts nav detalizēti izskaidrojis, kāpēc bija jāpiemēro tikai vides iedarbības klase XF3 un XC4. Neskatoties uz atbildētājas paskaidrojumos izvērsto skaidrojumu vides iedarbības klašu sakarā, kas nav eksperta secinājums, tiesa norāda, ka tā nav lietpratēja būvniecības izstrādājumu risinājumu jomā, lai pati izvērtētu, kāda vides iedarbības klase saskaņā ar standartu LVS 156-1:2009 bija jāpiemēro konkrētajā gadījumā, bet var izdarīt tikai secinājumus no ekspertu atzinumos konstatētā. Turklāt tiesa ņem vērā, ka prasītājas iesniegtajā atzinumā ir norāde uz 2014. gada 25. februāra Būvprojekta ekspertīzes atzinumu, kurš ir arī pievienots atzinumam (*2. sējuma 154.-159. lapa*), saskaņā ar kuru atzīts, ka būvprojekts ir izstrādāts atbilstoši normatīvo aktu prasībām un tajā ietvertie risinājumi ir novērtēti kā atbilstoši būvniecību reglamentējošo normatīvo aktu un tehnisko noteikumu prasībām, kuru tiesai nav pamata apšaubīt. Līdz ar to nevar viennozīmīgi pateikt, ka sākotnēji iestrādāto betonu C25/30 ar vides iedarbības klasi XC2 XF1 būtu bijis pilnībā aizliegts izmantot attiecīgajā jumta risinājumā.

Tomēr prasītājas atzinumā būtībā nav arī apšaubīts, ka betona klase neatbilda attiecīgajam risinājumam, vien norādīts, ka šī neatbilstība nav uzskatāma par acīmredzamu neatbilstību un kļūdu, kas būtu jāpamana būvdarbu veicējam. Kā jau konstatēts, tad šīs prasības priekšmets nav atbildības sadalījuma noteikšana starp būvniecības dalībniekiem (sk. sprieduma 8.3. punktu).

Tādējādi secināms, ka, visticamāk, sākotnēji ieklātā betona īpašības un/vai kļūdas iestrādē kopsakarā ar konkrētā juma īpašībām (horizontāls jumts) varēja veicināt Defektu rašanos, ņemot vērā gan faktiski notikušos apstākļus, gan arī faktu, ka saskaņā ar BCC līgumu un Vienošanos Nr.1 prasītāja Defektus ir novērsusi, veicot 3. un 4. stāva terases jumta betona seguma pārbūvi, ieklājot jaunu betonu ar marku C30/37 ar vides iedarbības klasi XC4 XF3 (*1. sējuma 121. lapa*), proti, ieklājusi tādu betona marku, kas nebija paredzēta sākotnēji, bet kas atbilst atbildētājas eksperta atzinumā norādītajai kā tādai, kas nodrošina Latvijas klimatiskajiem apstākļiem un jumta konstrukcijai (horizontāla virsma) nepieciešamās īpašības. To apstiprina arī tas, ka lietā nav strīda, ka kopš šīs ieklāšanas līdz prasības iesniegšanas brīdim līdzīga rakstura defekti atkārtoti nav konstatēti.

Izvērtējot abus atzinumus saistībā ar hidrofobizējošā pārklājuma īpašībām, secināms, ka ir faktiski sniegts tas pats apraksts, kas šī materiāla tehniskajā aprakstā, un tiesa neapšauba minētā materiāla vispārīgās īpašības, piemēram, ka tā uzklāšana palīdz nodrošināt betona izturību un ūdens necaurlaidību betona virsmai. Līdz ar to tiesa secina, ka konkrētajos apstākļos to, vai minētā pārklājuma ieklāšana un tā regulāra apstrāde būtu pilnībā novērsusi konkrētos Defektus, atzinumi pārliecinoši nesniedz. Arī atbildētājas atzinumā secināts, ka nav informācijas no ražotāja, ka šī materiāla izmantošana novērsīs bojājumus pilnībā.

Tāpat, izvērtējot atbildētājas atzinumā norādītos plaisu izmērus, kas fiksēti apsekojot objektu (plaisu izdrupumu zonu vietās dziļums bija aptuveni 6-9,7mm, izmēri starp plaisām ap 30-70mm, savukārt betona rukuma plaisu izmēri, pa kuriem betonā ieplūst ūdens, ir aptuveni 0,35-0,75mm) kopsakarā ar materiāla lietošanas instrukcijā un tehniskajos datos norādīto, secināms, ka hidrofobizējošais šķīdums izmantojams temperatūrā, kas nav zemāka par 5 grādiem un tas uzglabājot jāsargā no sala un šādu hidrofobizatoru *Ceresit CT 10* ir pieļaujams pielietot, ja plaisu maksimālais platums ir 0,2 mm. Arī no fotogrāfijām, kuras, kā var secināt, tika pievienotas prasītājas 2016. gada 29. jūnija vēstulei, redzams, ka plaisu izmērs ir visticamāk ir lielāks kā 0,2 mm (*1. sējuma 54., 61. lapa*).

Apkopojot ekspertu atzinumus, atzīstams, ka abi minētie ekspertu atzinumi nepierāda atbildētājas vainu defektu rašanās sakarā saistībā ar ekspluatācijas noteikumu neievērošanu.

[8.4.6] Tāpat secināms, ka pati prasītāja nav bijusi viennozīmīgi pārliecināta par defektu rašanās cēloni.

Piemēram, prasītāja 2019. gada 13. jūnija vēstulē atbildētājai norādījusi, ka prasītāja nevar uzņemties garantijas saistības par defektiem, kas radušies vai nu nepareiza projekta risinājuma dēļ, vai arī ēkas ekspluatācijas noteikumu neievērošanas dēļ (*1. sējuma 89. lapas reverss*).

Prasītāja tikai 2017. gada 12. jūlijā informēja atbildētāju par tās ieskatā atbildētājas vainu pie plaisu rašanās, bet arī vienlaikus vēstulē paudusi viedokli, ka ir nepieciešams gūt skaidrāku priekšstatu par betona pārseguma plātnes plaisāšanas potenciālajiem cēloņiem telpās Nr. 1.16.1 (kas atrodas zem strīdus jumta terasēm) un lūgusi atbildētāju apliecināt, ka slodze uz jumtiem zonās G-3a un G-3b nepārsniedz noteiktu slodzi (*1. sējuma 64. lapa*).

2017. gada 29. septembrī prasītāja informēja atbildētāju, ka visi defekti no atbildētājas iesniegtā defektu saraksta ir novērsti, izņemot 17. un 20. pozīciju,

t.sk. pozīciju "Betona slāņa lobīšanās, plaisu tīkleņu izveidošanās jumta terasēs 3. un 4. līmenī ", jo prasītāja uzskata, ka minētie defekti ir nepareizas ekspluatācijas rezultātā (*1. sējuma 75. lapa*). Tomēr 2020. gada 29. maijā prasītāja informējusi atbildētāju, ka vēl joprojām uzskata, ka vienīgais defektu rašanās cēlonis ir kļūda projektā un ka tamdēļ par šo kļūdu ir jāatbild projekta autoram, nevis būvniekam (*1. sējuma 214. lapa*).

[8.4.7] Par pretrunīgu atzīstama prasītājas rīcība, prasot atbildētājai segt defektu novēršanas izmaksas apstākļos, kad atbildētāja pirms tam nepārprotami bija norādījusi prasītājai, ka saskaņo defektu novēršanas darbus, bet piekrīt defektu novēršanai tikai tad, ja tas tiek veikts saskaņā ar Būvdarbu līguma 23.3. punktu, kas paredz prasītājas kā galvenā būvuzņēmēja pienākumu bez maksas novērst garantijas laikā konstatētos Objekta defektus.

Kā redzams no atbildētājas vēstules prasītājai 2020. gada 21. maijā, tad atbildētāja bija piekritusi prasītājas izvēlētajam defektu novēršanas risinājumam, ja tie tiek veikti atbilstoši Būvdarbu līguma 23.3. punktam, kas paredz darbu garantijas laika ietvaros prasītāja pienākumu bez maksas novērst Objekta ekspluatācijas laikā konstatētos darbu defektus (*1. sējuma 97. lapa*). Savukārt prasītāja, atbildot uz atbildētājas minēto vēstuli, ar 2020. gada 6. jūlija vēstuli iesniegusi atbildētājai saskaņošanai darbu veikšanas projektu, lūgusi atbildētāju to ar projekta autoru un sniegt norādes, kad prasītāja var uzsākt darbus (*1. sējuma 98. lapa*). Kā arī 2020. gada 29. maijā prasītāja informējusi atbildētāju, ka saglabā tiesības pieprasīt no atbildētājas visus izdevumus, kas saistīti ar defektu novēršanu (*1. sējuma 214. lapa*). Savukārt atbildētāja ar 2020. gada 31. jūlija vēstuli atkārtoti norādījusi, ka piekrīt prasītājas izvēlētajam defektu novēršanas risinājumam, ja tie tiek veikti atbilstoši Būvdarbu līguma 23.3. punktam (*1. sējuma 111. lapa*). Tādējādi no minētās sarakstes nav secināms, ka prasītāja būtu izvirzījusi nepārprotamus iebildumus pret to, ka minētie darbi tiek veikti atbilstoši Būvdarbu līguma 23.3. punktam.

To, ka prasītāja akceptējusi pārbūves darbu veikšanu kā garantijas laika darbus, apstiprina gan tas, ka, neskatoties uz atbildētājas norādēm, ka darbu veikšana var notikt tikai garantijas laika ietvaros, darbus tomēr veikusi, gan jau iepriekš norādītais par BCC līgumā un pielikumā prasītājas un apakšuzņēmējas saskaņotais mērķis līguma pārbūves darbu veikšanai, proti, ka pārbūves darbi tiek veikti darbu garantijas laika saistību ietvaros. Pretējā gadījumā prasītājai nebija pamata veikt pārbūves darbus, ja sevi neuzskatīja par atbildīgu. Minēto nemaina arī prasītājas norādītais, ka darbus veica, jo atbildētāja bija vērsusies pie Danske Bank A/S filiāles Latvijā, pamatojoties uz garantijas laika bankas garantiju Nr. /numurs/, kā arī prasītājas 2019. gada 13. jūnija vēstulē atbildētājai norādītais, ka vērsīsies pret atbildētāju par defektu novēršanas izdevumu kompensēšanu (*1. sējuma 90. lapas reverss*), jo pēc šīs vēstules, kā redzams no augstāk norādītās sarakstes jau 2020. gadā, atbildētāja paudusi viennozīmīgu nostāju, ka šie pārbūves darbi var tikt veikti tikai kā garantijas laika darbi.

[8.4.8] Līdz ar to prasītājas rīcība, vienlaikus BCC līgumā, ar kuru tika novērsti Defekti norādot, ka tie tiek veikti garantijas laika ietvaros, bet vēlāk tos prasot atlīdzināt kā nepieciešamos izdevumus, ir pretrunā gan Būvdarbu līguma noteikumiem, kas neparedzēja pusēm ārpus Būvdarbu iepirkuma līgumā noteiktajai kārtībai vienoties par papildu būvdarbu veikšanu un izmaksām, kā arī, ņemot vērā Būvdarbu līguma slēgšanu tieši iepirkuma procedūras rezultātā, arī pretrunā Publisko iepirkumu likuma 8. panta ceturtajā daļā noteiktajam, ka Publisko iepirkuma likumu attiecina šā panta pirmajā daļā minētajām iepirkuma procedūrām, ja (..) publisku būvdarbu līgumu līgumcena ir 170 000 *euro* vai lielāka. Kā redzams no BCC līguma, tad līguma kopējā summa noteikta 270 000 *euro* plus PVN (*1. sējuma 112. lapas reverss*).

Būvdarbu līguma noteikumi neparedz defektu novēršanas kārtību, veicot nepieciešamos izdevumus Objektā ārpus Būvdarbu līguma 23. sadaļā paredzētajiem noteikumiem par garantijas laika darbiem. Būvdarbu līgumā puses bija vienojušās par vienīgo risinājumu defektu novēršanai un tas tika paredzēts līguma 23.3. punktā saistībā ar garantijas laika darbiem.

Tāpat nav strīda, ka apstākļos, kad pastāvēja strīds par darbu kvalitāti, t.sk. Defektu cēloni, puses nebija pieaicinājušas sertificētu ekspertu komisiju, kā to paredz Būvniecības līguma 31.1. punkts, kurš noteic, ka strīdu gadījumā par izpildīto darbu kvalitāti puses pieaicinās sertificētu ekspertu komisiju trīs cilvēku sastāvā, kur vienu ekspertu pieaicina pasūtītājs, vienu – galvenais būvuzņēmējs, bet trešo - abi pieaicinātie eksperti (..).

No atbildētājas 2019. gada 21. februāra vēstules prasītājai redzams, ka atbildētāja uzskatīja, ka nepieciešams veikt ekspertīzi betonam, jo ir iestrādāts neatbilstošs betons, un apstrāde ar hidrofobu neaizsargā betonu no ilgstošas ūdens iedarbības un lūdz prasītāju sniegt informāciju, vai piekrīt ekspertu komisijas izveidošanai (*1. sējuma 81. lapa)*. Savukārt prasītāja 2019. gada 1. martā atteikusies no ekspertu komisijas sasaukšanas, uzskatot, ka plaisas un betona slāņa lobīšanās jumta terases 3. un 4. līmenī nav radušās prasītājas vainas dēļ (*1. sējuma 86. lapa*). Atbildētāja atkārtoti lūgusi atbilstoši Būvdarbu līguma 31.1. punktam nozīmēt prasītājas izvēlētu ekspertu komisijas izveidošanai (*1. sējuma 88. lapa*).

Par pamatotu atzīstams atbildētājas iebildums, ka prasītāja nav arī ierosinājusi īstenot Būvdarbu līguma 30.1-30.6. punktā noteikto kārtību attiecībā uz neparedzētiem darbiem, līdz ar to ir piemērojams Būvdarbu līguma 30.7. punkts, kas noteic, ka darbi, kas neatbilst šajos punktos noteiktajiem neparedzētajiem darbiem vai netiek konstatēti līgumā noteiktajā kārtībā un termiņā, netiek uzskatīti par neparedzētajiem darbiem un tiek veikti uz galvenā būvuzņēmēja rēķina.

[8.5] Ievērojot visus augstāk minētos apsvērumus, tiesa atzīst, ka veiktie pārbūves darbi, kuru atlīdzināšanu prasītāja prasa piedzīt no atbildētājas, ir garantijas laika defektu novēršanas darbi, kas jānovērš prasītājai bez maksas saskaņā ar Būvdarbu līguma 23.3. punktu. Tāpat nav apstiprinājies, ka pastāv Būvdarbu līguma 23.1. punktā paredzētais izņēmuma gadījums, kas izslēdz prasītājas atbildību garantijas laikā.

[8.6] Prasītāja prasību pamatojusi ar Civillikuma 865. un 866. pantiem, kas noteic, ka kādai lietai taisītie izdevumi ir vai nu nepieciešami, ar kuriem pašu tās būtību uztur vai aizsargā no pilnīgas bojā ejas, sabrukuma vai izpostījuma, vai derīgi, kas uzlabo lietu, un proti, pavairo ienākumu no tās [..]. Nepieciešamie izdevumi atlīdzināmi katram, kas tos taisījis, izņemot personu, kas lietu dabūjusi noziedzīgā ceļā.

Ņemot vērā tiesas atzīto, ka saskaņā ar BCC līgumu veiktie jumta pārbūves darbi, par kuriem prasītāja prasa atlīdzību no atbildētājas, ir uzskatāmi ar garantijas laika darbiem, kas prasītājai jānovērš uz sava rēķina atbilstoši Būvdarbu līguma 23.3. punktam, tas secīgi izslēdz tiesisku pamatu minētos izdevumus atzīt un piedzīt kā nepieciešamos izdevumus. Minētais secinājums attiecināms arī uz prasītājas 2022. gada 8. jūnija tiesas sēdē norādīto par Civillikuma 2391. panta piemērošanu, kas noteic vispārējo atprasījumu iedzīvošanās dēļ un tā rezultātā ciesto zaudējumu atprasīšanu, turklāt uz šāda pamata prasība nav celta.

[8.7] Tiesa atzīst, ka prasītāja nav izpildījusi Civilprocesa likuma 93. panta pirmajā daļā noteikto pierādīšanas pienākumu un nav pierādījusi savu apgalvojumu pamatotību par to, ka defekti ir radušies nepareizas ekspluatācijas rezultātā un ka prasītājas izvedumi Defektu novēršanai būtu uzskatāmi par nepieciešamajiem izdevumiem Civillikuma 865. panta izpratnē, kas būtu piedzenami no atbildētājas. Savukārt atbildētāja ir pierādījusi savu iebildumu pamatotību, ka Defekti nav radušies nepareizas jumta seguma ekspluatācijas rezultātā.

Līdz ar to prasība par nepieciešamo izdevumu atlīdzināšanu ir pilnībā noraidāma, tai skaitā par lūgumu veiktos būvdarbus neatzīt par Būvdarbu līguma 23.3. punktā minētajiem būvniecības darbu defektiem, kas būvuzņēmējam būtu jānovērš bez maksas garantijas laikā. Noraidot prasību nav pamata vērtēt apstākļus par nokavējuma procentu piedziņas pamatotību.

[9] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41. panta pirmo daļu pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus. (..)

Prasītāja samaksājusi valsts nodevu par prasības pieteikuma iesniegšanu 4 153,88 *euro* (*1. sējuma 26.-27. lapa*), ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 5,37 *euro* (*1. sējuma 28. lapa*), kopā 4 159,25 *euro*. Tā kā prasība ir noraidīta, tad minētie izdevumi prasītājai netiek atlīdzināti.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 42. panta otro daļu, ja prasību noraida, atstāj bez izskatīšanas vai ja prasītājs atsakās no prasības, tiesas izdevumi, kas nav samaksāti iepriekš, piespriežami no prasītāja valsts ienākumos (..). Tā kā ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi ir samaksāti pilnībā, līdz ar to par to samaksu valsts ienākumos nav nepieciešams lemt.

Atbildētājai tiesas izdevumi nav radušies.

[10] Atbilstoši Civilprocesa likuma 44. panta trešajai daļai, ja prasība noraidīta, ar lietas vešanu saistītos izdevumus piespriež no prasītāja par labu atbildētājam.

Atbildētājai juridisko palīdzību lietā sniedzis zvērināts advokāts Jānis Kārkliņš (*orderis un pilnvara 1. sējuma 193.-196., 218.-221. lapa*). Lietā iesniegti 2021. gada 3. septembra un 5. oktobra rēķini par juridisko pakalpojumu sniegšanu lietā par 11 398,20 *euro* un maksājumus apliecinošas bankas izdrukas (*2. sējuma 129.-132. lapa*). Tā kā prasība ir noraidīta pilnībā, atbildētājai par samaksātajiem advokāta pakalpojumiem ir tiesības saņemt atlīdzību

no prasītājas.

Civilprocesa likuma 44. panta pirmās daļas 1. punkta "c" apakšpunkts noteic, ka atlīdzināmie izdevumi advokāta palīdzības samaksai prasībās, kurām ir mantisks raksturs un kurās prasības summa pārsniedz 57 001 *euro*, atlīdzināmi to faktiskajā apmērā, tomēr ne vairāk par 5 procentiem no prasījumu apmierinātās daļas. Savukārt minētā panta ceturtā daļa paredz, ja prasība ir izskatīta tikai pirmās instances tiesā, atlīdzināmie izdevumi advokāta palīdzības samaksai nedrīkst pārsniegt 50 procentus no šā panta pirmajā daļā noteiktā maksimālā atlīdzības apmēra.

Tā kā atbildētājas izdevumi par advokāta palīdzību ir 11 398,20 *euro*, kas nepārsniedz 5 % no noraidītās prasījumu summas (238 314,11 *euro* x 5%=11 915,71 *euro*), līdz ar to prasītājai ir jāatlīdzina atbildētājai šos izdevumus ne vairāk kā 50%, t.i. 5 957,86 *euro* (11 915,71 *eurox50%).*

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 195. pantu un 2021. gada 15. decembra Senāta Civillietu departamenta senatoru kopsapulces lēmumu (pieejams: *https://www.at.gov.lv/lv/tiesu-prakse/senatoru-kopsapulcu-lemumi/civillietu-departaments*) atbildētājai nosakāmas tiesības līdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos procentus 6% gadā no piedzītās summas 5 957,86 *euro*.

[11] Atbilstoši Civilprocesa likuma 204.[1] pantam prasītājai ir nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei daļā par tiesāšanās izdevumu piedziņu.

**Rezolutīvā daļa**

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 189. - 193. pantu, tiesa

**nosprieda**

noraidīt pilnībā PS "LNK INDUSTRIES Partnership" prasību pret Rīgas Tehnisko universitāti.

Piedzīt no PS "LNK INDUSTRIES Partnership", vienotais reģistrācijas Nr. 40103292293, par labu Rīgas Tehniskajai universitātei, vienotais reģistrācijas Nr. 90000068977, ar lietas vešanu saistītos izdevumus par advokāta palīdzību 5 957,86 *euro,* samaksu veicot kontā Nr. LV46TREL915101S000000, Valsts Kasē.

Noteikt Rīgas Tehniskajai universitātei, vienotais reģistrācijas Nr. 90000068977, tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai) saņemt 6% (sešus procentus) gadā no piedzītās summas 5 957,86 *euro*, ievērojot, ka procentu pieaugums apstājas, kad vēl nesamaksāto procentu daudzums sasniedzis kapitāla lielumu.

Noteikt termiņu sprieduma labprātīgai izpildei daļā par tiesāšanās izdevumu piedziņu 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā 20 dienu laikā no sprieduma pieejamības dienas, apelācijas sūdzību iesniedzot Ekonomisko lietu tiesā.

Tiesnese I. Jankovska